

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/87/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4117219314
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Minks
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4117219314.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Borisa Minksa a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Olivera Kolenčíka v právnej veci žalobcu: BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Bratislava, Vajnorská 100/A, IČO: 47 967 692, proti žalovanému: R. V., nar. XX. XX. XXXX, bytom K. M. XXX, zastúpený JUDr. Petrom Vachanom, advokátom, so sídlom Žilina, Pavla Mudroňa 1191/5, IČO: 42 350 026, o zaplatenie 1 019,47 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 9Csp/161/2017-106 z 17. januára 2019, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi 1 019,47 eura v splátkach po 26 eur mesačne až do úplného zaplatenia od právoplatnosti rozsudku, s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia p o t v r d z u j e.

V ostatnej časti výroku I. o zvyšku nároku a výroku II. o náhrade trov konania napadnutý rozsudok súd z r u š u j e a v e c v r a c i a p r v o i n š t a n č n é m u s ú d u n a ď a ľ š i e k o n a n i e a n o v é r o z h o d n u t i e.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Nitra (súd prvej inštancie podľa § 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) napadnutým rozsudkom č. k. 9Csp/161/2017-106 z 17. januára 2019, uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 1 019,47 eura spolu s úrokmi a úrokmi z omeškania vyčíslenými ku dňu 31. 03. 2017 vo výške 1 108,98 eura, úrokmi vo výške 25,50 % ročne zo sumy 1 019,47 eura od 01. 04. 2017 do zaplatenia, úrokmi z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 1 019,47 eura od 01. 04. 2017 do zaplatenia, a to všetko v splátkach vo výške 26 eur mesačne až do úplného zaplatenia dlhu, počnúc právoplatnosťou rozsudku vždy k 15. dňu v mesiaci s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia. Ďalším výrokom priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na § 497, § 499, § 503 ods. 2, § 506 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obchodný zákonník“ alebo „OBZ“), § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 2, 5, 6, § 517 ods. 2, § 559 ods. 1, 2, § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 1 ods. 1, 2, § 7 ods. 1, § 9 ods. 2, § 11 ods. 1, § 21 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoSU“), § 232 ods. 3 a CSP.

3. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 19. 05. 2017 sa žalobca domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 1 019,47 eura s príslušenstvom, zároveň si uplatnil trovy konania. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovaným uzatvoril dňa 06. 06. 2012 Zmluvu o úvere č. 4574686687, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 1 050 eur. Súčasťou

zmluvy boli Všeobecné obchodné podmienky a Obchodné podmienky pre úver. Žalovaný sa zaviazal vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky v splátkach vo výške podľa zmluvy o úvere, výška každej splátky, vrátane skladby a splatnosti jednotlivých splátok úveru je zrejmá z predpisu splátok. V dobe od uzatvorenia zmluvy žalovaný splatil svoj záväzok len čiastočne, pričom jednotlivé platby a spôsob ich započítania sú uvedené v časti „Zaplatené splátky“ listiny „Aktuálny stav úveru“. Listina Aktuálny stav úveru je vyhotovená z bankového informačného systému žalobcu, ktorý je vedený v súlade v § 40 ods. 8 a 9 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v platnom znení. Žalobca pred zosplatením úveru upozornil žalovaného. V upozornení bol žalovaný oboznámený s tým, že je viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti pohľadávky žalobcu voči žalovanému zo zmluvy o úvere. Vzhľadom na to, že žalovaný úhradu pohľadávky nevykonával do 15 kalendárnych dní od doručenia upozornenia banky, žalobca pristúpil k zosplateniu úveru listom - Výzva na úhradu dlžnej sumy. Žalovaný aj napriek zaslanej výzve nezaplatil dlžnú pohľadávku.

4. V priebehu konania súd prvej inštancie uznesením č. k. 9Csp/161/2017-58 z 14. augusta 2017 pripustil zmenu strán sporu na strane žalobcu tak, že do konania namiesto Poštovej banky, a.s., vstupuje spoločnosť BENCONT COLLECTION, a.s.

5. Žalovaný vo vyjadrení z 16. 02. 2018 uviedol, že zmluva o úvere z 06. 06. 2012 neobsahuje obligatórne náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 ZoSU účinného v čase podpisu zmluvy, a to druh spotrebiteľského úveru, adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. V zmluve nie je uvedený údaj o výške a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, v zmluve je uvedená len výška splátky. Spotrebiteľ musí vedieť koľko z ktorej splátky prípadne na istinu, úroky a iné poplatky. V zmluve nie je uvedená ani celková čiastka spojená so zaplatením úveru. Má tiež za to, že je nesprávne uvedená RPMN. Súčin mesačnej splátky a počtu splátok, teda $29 \times 72 = 2\,088$ eur. Keď od tejto sumy odpočítame istinu poskytnutého úveru, teda $2\,088 - 1\,050 = 1\,038$ eur. V zmluve je uvedená celková výška nákladov 987,66 eura. Zmluva obsahuje nesprávny výpočet RPMN. Ročná úroková sadzba vo výške 25,50 % je v rozpore s dobrými mravmi. Podľa priemerných úrokových mier z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny pre spotrebiteľské a ostatné úvery so splatnosťou nad 5 rokov v mesiaci 06/2012 bola vo výške 13,58 %. Zmluva neobsahuje všetky predpoklady použité na výpočet RPMN. Zmluva o úvere neobsahuje dohodu medzi zmluvnými stranami, na základe ktorej by žalobca mohol pristúpiť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti dlhu v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka. Žalobca tiež nepreukázal, akým spôsobom bola overená schopnosť spotrebiteľa splácať úver v zmysle § 7 ods. 1 ZoSU. Žalobca nemá nárok na zmluvný úrok vo výške 25,50 % aj po zosplatení úveru, má za to, že veriteľovi patrí zmluvný úrok len do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. Žalovaný namietol premlčanie, ktoré odôvodnil tým, že právny predchodca žalobcu vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru dňa 16. 05. 2014, preto premlčacia doba začala plynúť dňa 17. 05. 2014 a uplynula 17. 05. 2017, a keďže žaloba bola podaná až 19. 05. 2017, žalobný návrh je premlčaný.

6. Žalobca vo vyjadrení z 28. 06. 2018 uviedol, že žalovaný celkovo uhradil sumu 449,48 eura, ktorá bola započítaná v sume 98,62 eura na poplatky, v sume 320,33 eura na zmluvné úroky a úroky z omeškania a suma 30,53 eura na istinu. Žalovaný sa zaviazal splácať poskytnutý úver v pravidelných mesačných splátkach vo výške 29 eur mesačne vždy k 10. dňu mesiaca, počnúc dňom 10. 07. 2012. Suma zmluvných úrokov a úrokov z omeškania do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru predstavuje sumu 389,66 eura. Suma zmluvných úrokov a úrokov z omeškania po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru predstavuje sumu 719,27 eura. Zrátané úroky do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru spolu s úrokmi od vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru do 31. 03. 2017 predstavujú sumu vo výške 1 108,93 eur. V záhlaví zmluvy je uvedený druh úveru, a to v označenom ako „zmluva o úvere konsolidácia“ ako aj v článku 3 zmluvy označenom ako „Zmluva o úvere“. Pokiaľ sa týka námietky týkajúcej sa absencie údajov o adrese predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, žalobca uviedol, že postup pri podávaní reklamácií, vyplývajúcich zo zmluvy o úvere alebo súvisiacich so zmluvou o úvere, upravuje Reklamačný poriadok banky, ktorý je prístupný na obchodnom mieste, pričom obchodným miestom sa rozumejú všetky pobočky banky (ktorých je 52 po celom Slovensku) a všetky pošty. Rovnako tak obchodné podmienky ako aj všeobecné obchodné podmienky upravujú vo svojich ustanoveniach spôsob uplatnenia reklamácie. Žalobca poukázal aj na čl. 1 zmluvy o úvere, kde sa v prvom odseku, prvej vete uvádza celé obchodné meno a adresa Poštovej banky, a.s. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora zo dňa 09. 11. 2016 vo veci C42/15, z ktorého možno

vyvodíť, že zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument. Zmluva o úvere obsahuje odkaz na obchodné podmienky, všeobecné obchodné podmienky ako aj sadzobník poplatkov a iné dokumenty Poštovej banky, a.s. Čo sa týka namietanej absencie údajov o výške, počte a termíne splátky istiny, úrokov a iných poplatkov poukázal na rozsudok Súdneho dvora z 09.11.2016 sp. zn. C-42/15, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 11. 04. 2017 sp. zn. 11Co/39/2016, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 30. 11. 2017 sp. zn. 16Co/208/2017 a taktiež uznesenie Najvyššieho súdu SR z 22. 02. 2018 sp. zn. 3Cdo/146/2017, z ktorých možno vyvodíť, že zmluvu o úvere nemožno považovať za bezúročnú a bez poplatkov z dôvodu, že neobsahuje výšku, počet a termíny splátok, pretože zmluva o úvere priamo nemusí takýto údaj obsahovať, ale postačí, ak sa táto informácia na základe zmluvy o úvere dá identifikovať, čo v danom prípade zmluva o úvere spĺňa. Čo sa týka celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť žalobcovi, uviedol, že celkovú čiastku úveru (celkovú výšku nákladov) tvorí súčet výšky úveru a celkových nákladov spojených s úverom, pričom o tejto skutočnosti bol žalovaný oboznámený v samotnej zmluve v časti 3. Údaj o výške poskytnutého úveru ako aj celkovej výške nákladov zmluva o úvere obsahuje. Celková čiastka úveru je zo zmluvy jednoznačne identifikovateľná súčtom výšky poskytnutého úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Nesúhlasil s tvrdením, že výpočet RPMN v zmluve nie je správny. Žalobca zaslal súdu listinu s výpočtom RPMN, ktorý je vypočítaný podľa vzorca uvedeného v prílohe zákona o spotrebiteľských úveroch. Vzorec výpočtu RPMN žalobcovi do kalkulačky implementoval externý dodávateľ, ktorý garantuje správnosť výpočtu RPMN. S poukazom na § 506 Obchodného zákonníka a čl. 6, bod 6.1. a bod. 6.2 Obchodných podmienok pre úver mal právo pristúpiť k predčasnej splatnosti úveru po tom, ako žalovaný porušil zmluvne stanovené podmienky a nesplácal úver riadne a včas. Pri podpise zmluvy právny predchodca žalobcu odovzdal žalovanému všetky predzmluvné dokumenty, vrátane obchodných podmienok, ktoré boli predtlačené na druhej strane úverovej zmluvy (na jej rube). Ako vyplýva zo zmluvy o úvere, priemerná RPMN na trhu bola v čase uzavretia zmluvy o úvere 26,58 % (maximálna výška RPMN predstavovala sumu 36,58 %), dvojnásobok uvedenej sumy dnešná legislatíva stále akceptuje ako najvyššiu prípustnú výšku odplaty čo v danej veci predstavuje 53,16 % (zohľadňujúc úroky, poplatky a iné plnenia, prípadne iné náklady, ktoré sú dohodnuté so spotrebiteľom pri podpise zmluvy), preto úroky vo výške 25,50 % (RPMN 28,70 %) nemožno považovať za neprímerane vysoké, v rozpore s dobrými mravmi. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. 04. 2012 sp. zn. 5Cdo/26/2011. Všetky údaje, ktoré boli potrebné pre výpočet RPMN podľa platnej legislatívy, boli v zmluve obsiahnuté. Vyjadril sa aj spôsobu posudzovania bonity žalovaného v čase poskytovania úveru. Dodal, že právnym predchodcom žalobcu došlo k zosplateniu úveru dňa 16. 05. 2014. Nesúhlasil so vznesenou námietkou premlčania. K otázke započítavania 10-dňovej lehoty na dobrovoľné plnenie žalobca poukázal na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 14Co/410/2017-109 z 27. marca 2018, v ktorom súd uviedol, že všeobecná premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo - objektívne posudzované - vykonať (uplatniť) po prvý raz. Týmto dňom je zásadne deň, keď právo bolo možné odôvodnene vykonať podaním návrhu (žaloby) na súde.

7. Žalobca vo vyjadrení z 07. 01. 2019 uviedol, že súhlasí s postupným splnením dlhu pravidelnými mesačnými splátkami po 26 eur, a to pod hrozbou straty výhody splátok v prípade nesplácania čo i len jednej splátky. Uvedená mesačná splátka je vypočítaná na obdobie 10 rokov.

8. Súd prvej inštancie vo veci vykonal dokazovanie listinami, z ktorého zistil, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bola dňa 06. 06. 2012 uzavretá Zmluva o úvere č. 4574686687, na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 1 050 eur s tým, že žalovaný sa zaviazal vrátiť poskytnutý úver v 72 mesačných splátkach vo výške 29 eur. Žalovaný porušil zmluvne dohodnuté podmienky a prestal riadne a včas splácať mesačné splátky, preto právny predchodca žalobcu vyhlásil úver za predčasne splatný v celom rozsahu k 16. 05. 2014 a zároveň vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy 1 413,49 eura v lehote 10 kalendárnych dní od doručenia tejto výzvy. Zostatok úveru vyčíslil žalobca ako žalovanú sumu 1 019,47 eura, úroky a úroky z omeškania vyčíslené ku dňu 31. 03. 2017 vo výške 1 108,98 eura, úroky vo výške 25,50 % ročne zo sumy 1 019,47 eura od 01. 04. 2017 do zaplataenia a úroky z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 1 019,47 eura od 01. 04. 2017 do zaplataenia. V zmluve bol dohodnutý úrok, výška a počet mesačných splátok a ostatné zmluvné dojednania. Medzi stranami nebolo sporné, že žalovanému bol úver vyplatený a tento aj začal splácať, avšak po určitom čase sa dostal do omeškania a právny predchodca žalobcu vyhlásil úver za predčasne splatný a vyzval žalovaného na zaplataenie celej pohľadávky, pretože nastala predčasná splatnosť úveru pre nedodržanie zmluvných dojednaní. Stranami nebola spochybňovaná ani výška istiny. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že zmluva o úvere mala všetky potrebné náležitosti a zmluvu

podpísal žalovaný. Okresný súd nezistil existenciu žiadnych ustanovení, ktoré by spôsobovali značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, teda nebola zistená žiadna neprijateľná zmluvná podmienka podľa § 53 ods. 1 veta prvá, ods. 3 Občianskeho zákonníka. Predmetnú zmluvu posudzoval ako spotrebiteľskú zmluvu. Vychádzajúc z uvedených skutočností mal súd prvej inštancie za preukázané, že žaloba je dôvodná, pretože dlžnú sumu, ktorú sa zaviazal žalovaný uhradiť, nezaplatil.

9. Prvoinštančný súd mal za preukázané, že zmluva o úvere spĺňa náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. a) ZoSU, pretože druh úveru je uvedený v záhlaví zmluvy označenom ako „zmluva o úvere konsolidácia“ ako aj v samotnom článku 3 zmluvy označenom ako „Zmluva o úvere“. Rovnako mal za to, že zmluva o úvere obsahuje aj údaje o adrese predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť. Súd prvej inštancie sa stotožnil s názorom žalobcu, že postup pri podávaní reklamácií, vyplývajúcich zo zmluvy o úvere alebo súvisiacich so zmluvou o úvere, upravuje Reklamačný poriadok banky, ktorý je prístupný na obchodnom mieste, pričom obchodným miestom sa rozumejú všetky pobočky banky a všetky pošty. Rovnako tak obchodné podmienky ako aj všeobecné obchodné podmienky upravujú vo svojich ustanoveniach spôsob uplatnenia reklamácie. Ďalej poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora z 09. 11. 2016 vo veci C42/15, z ktorého možno vyvodiť, že zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument. Zmluva o úvere obsahuje odkaz na obchodné podmienky, všeobecné obchodné podmienky ako aj sadzobník poplatkov a iné dokumenty Poštovej banky, a.s.

10. Ďalej súd skúmal, či zmluva obsahuje náležitosť stanovenú v § 9 ods. 2 písm. k) ZoSU, ktorou je výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, príp. poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom, s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. S poukazom na platnú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky súd ustálil, že hoci zmluva neobsahuje presné vymedzenie vnútornej skladby jednotlivých splátok úveru, nie je možné považovať ju za bezúročnú a bez poplatkov. Takýto právny názor vyslovil Najvyšší súd SR v uznesení z 22. 02. 2018, sp. zn. 3Cdo 146/2017.

11. Za preukázané mal aj to, že zmluva obsahuje celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, pretože v čl. 3. obsahuje výšku úveru 1 050 eur a zároveň celkovú výšku nákladov 987,66 eura. Ich súčet teda predstavuje celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. V zmluve hneď za čl. 3 je uvedené „Celková čiastka úveru predstavuje súčet výšky úveru a celkových nákladov spojených s úverom“.

12. Nestotožnil sa však s tvrdením žalovaného, že RPMN bola vypočítaná nesprávne, naopak žalobca predloženým listinným dôkazom - listinou s výpočtom RPMN, ktorý je vypočítaný podľa vzorca uvedeného v prílohe zákona o spotrebiteľských úveroch, preukázal správnosť výpočtu RPMN, pričom vzorec výpočtu RPMN žalobcovi do kalkulačky implementoval externý dodávateľ, ktorý garantuje správnosť výpočtu RPMN. Spôsob a postup pri výpočte RPMN žalovaným nemožno považovať za správny. Žalovaný konštatoval, že zmluva neobsahuje všetky predpoklady použité na výpočet RPMN, avšak nekonkretizoval, ktoré predpoklady pre výpočet RPMN v zmluve absentujú. Takéto tvrdenie žalovaného nie je pravdivé, pretože zmluva obsahuje výšku úveru, úrokovú sadzbu, dátum prvej splátky ako aj dátum konečnej splatnosti aj počet mesačných splátok.

13. V súvislosti s tvrdením žalovaného, že zmluva o úvere neobsahuje dohodu medzi zmluvnými stranami, na základe ktorej by žalobca mohol pristúpiť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti dlhu v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka, súd poukazuje na § 506 Obchodného zákonníka a čl. 6, bod 6.1. a bod 6.2 Obchodných podmienok pre úver, na základe ktorých mal právny predchodca žalobcu právo pristúpiť k predčasnej splatnosti úveru po tom, ako žalovaný porušil svoje zmluvne stanovené podmienky a nesplácal úver riadne a včas. Pri podpise zmluvy právny predchodca žalobcu odovzdal žalovanému všetky predzmluvné dokumenty, vrátane obchodných podmienok, ktoré boli predtlačené na druhej strane úverovej zmluvy (na jej rube). Obchodné podmienky nie sú tzv. pevne spojené so žiadosťou (zmluvou), ale sú jej neoddeliteľnou súčasťou, nakoľko sú priamo vytlačené na druhej strane zmluvy. Kompletná úverová dokumentácia pozostávajúca zo zmluvy o úvere a jej súčastí - obchodných podmienok a všeobecných obchodných podmienok bola žalovanému riadne odovzdaná, prevzatie ktorých žalovaný potvrdil aj podpisom zmluvy.

14. Za preukázané mal aj to, že žalobca listinnými dôkazmi - reporty zo SRBI, EOS KSI a Sociálnej poisťovne, preukázal, akým spôsobom bola overená schopnosť spotrebiteľa splácať úver v zmysle § 7 ods. 1 ZoSU. Výdavky žalovaného boli zo strany právneho predchodcu žalobcu overené dopytom do úverového registra, podľa reportu mal žalovaný 1 úver v Poštovej banke, a.s. (mesačná splátka bola vo výške 38 eur), druh dôchodku bol overený dopytom na Sociálnu poisťovňu, príjem z dôchodku bol vydokladovaný výmerom Sociálnej poisťovne a banka akceptovala príjem žalovaného vo výške 215 eur. Podľa dát EOS KSI nemal klient evidované žiadne spisy (žiadne zlyhané úvery), jednalo sa o konsolidáciu úveru s minimálnym navýšením objemu za účelom zníženia mesačnej splátky a finančná analýza platná v rozhodnom období bola vyhovujúca pre poskytnutie konsolidačného úveru vo výške 1 050 eur/72 mesiacov, s mesačnou splátkou vo výške 29 eur (nižšou ako pôvodná splátka). Žalobca v tejto súvislosti zaslal súdu report zo SRBI, EOS KSI a Sociálnej poisťovne.

15. Občiansky zákonník neupravuje povinnosť dlžníka platiť úroky popri úrokoch z omeškania, ale ani nevylučuje dohodu účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do splatenia úveru. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR v z 27. 06. 2007 sp. zn. 33Odo/657/2005. Úroky a úroky z omeškania sú príslušenstvom pohľadávky podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, avšak majú odlišné funkcie, a treba ich odlišovať. Kým zmluvné úroky sú odmenou za užívanie istiny, úrok z omeškania predstavuje zákonnú sankciu za omeškание so zaplacením istiny a na rozdiel od zmluvného úroku ho môže veriteľ požadovať, aj keď neboli dohodnuté. Platí, že môžu existovať vedľa seba. Tento záver zopakoval Najvyšší súd ČR aj v rozsudku z 24. 07. 2014 sp. zn. 33Cbo/140/2014. Oba úroky môžu byť veriteľom požadované popri sebe bez ohľadu na skutočnosť, či ide alebo nejde o občianskoprávny vzťah. V danom prípade dohodnutý úrok v zmluve vo výške 25,50 % ročne patrí žalobcovi ako veriteľovi do vrátenia požičaných peňažných prostriedkov, preto žalovaný ako dlžník je povinný vrátiť žalobcovi nielen poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úrok z úveru, ktorý nemá vplyv na omeškание žalovaného ako dlžníka, ale je skutočnosťou, ktorá zakladá vznik nových sankčných záväzkov dlžníka. Vzhľadom k uvedenému súd prvej inštancie priznal žalobcovi aj úrok vo výške 25,50 % ročne zo sumy 1 019,47 eura od 01. 04. 2017 do zaplatenia a dlžný riadny úrok k 31. 03. 2017.

16. Pokiaľ ide o námietku premlčania, dospel k záveru, že pohľadávka žalobcu nie je premlčaná. K zosplateniu úveru došlo dňa 16. 05. 2014, avšak premlčacia doba nezačala plynúť dňa 17. 05. 2014, ale až 03. 06. 2014. Predčasná splatnosť úveru síce nastala dňa 16. 05. 2014. V zmysle čl. 3, II. časti Všeobecných obchodných podmienok, bod 3.4. sa pri doručovaní v poštovom styku považujú písomnosti za doručené tretí deň po ich odoslaní. Z predloženého elektronického podacieho hárku vyplýva, že výzva na splatenie úveru s príslušenstvom bola zo strany právneho predchodcu žalobcu daná na poštovú prepravu dňa 19. 05. 2014, čím sa dňa 22. 05. 2014 považovala výzva na splatenie úveru s príslušenstvom za doručenú. Vo výzve na splatenie dlžnej sumy s príslušenstvom je žalovanému daná paričná lehota na plnenie 10 kalendárnych dní odo dňa doručenia výzvy. Lehota na plnenie žalobcovi zo strany žalovaného uplynula dňa 02. 06. 2014. Z uvedeného vyplýva, že žalobca mohol prvýkrát uplatniť svoje právo na súde až dňa 03. 06. 2014, teda deň nasledujúci po dni márneho uplynutia lehoty na dobrovoľné plnenie. Z uvedeného mal súd prvej inštancie za preukázané, že nárok žalobcu nie je premlčaný, pretože k jeho premlčaniu by došlo až 04. 06. 2017, t. j. po 3 rokoch odo dňa, kedy si žalobca mohol prvýkrát uplatniť svoj nárok voči žalovanému na súde, pričom žaloba bola na súde prvej inštancie podaná dňa 19. 05. 2017, t. j. pred uplynutím premlčacej doby.

17. Prvoinštančný súd sa nestotožnil s tým, že úroková sadzba vo výške 25,50 % je v rozpore s dobrými mravmi. Z aktuálne platného nariadenia č. 87/1995 Z. z. v § 1a (hoci v čase zmluvy účinné nebolo) vyplýva, že zákonodarca v ňom jasne definoval najvyššiu prípustnú výšku odplaty, ktorú možno od spotrebiteľa požadovať a to je dvojnásobok priemernej RPMN bánk za predošlý kalendárny štvrtrok. Ako vyplýva zo zmluvy o úvere, priemerná RPMN na trhu bola v čase uzavretia zmluvy o úvere 26,58 % (maximálna výška RPMN predstavovala sumu 36,58 %), dvojnásobok uvedenej sumy legislatíva akceptuje ako najvyššiu prípustnú výšku odplaty, čo v danej veci predstavuje 53,16 % (zohľadňujúc úroky, poplatky a iné plnenia, prípadne iné náklady, ktoré súd dohodnuté so spotrebiteľom pri podpise zmluvy), preto úroky vo výške 25,50 % (RPMN 28,70 %) nemožno považovať za neprimerane vysoké a v rozpore s dobrými mravmi. Odplata, ktorú žalobca požadoval od žalovaného, výrazným spôsobom neprevyšovala odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. V tomto smere poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. 04. 2012 sp. zn. 5Cdo/26/2011.

18. Keďže žalovaný sa dostal s plnením do omeškania, priznal súd žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5,25 % ročne (o 5 percentuálnych bodov vyššie ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky v čase omeškania) zo sumy 1 019,47 eura od 01. 04. 2017 do zaplatenia. Úrok z omeškania ku dňu 31. 01. 2017 je zahrnutý v sume 1 108,98 eura.

19. Vzhľadom k tomu, že žalobca súhlasil s postupným splnením dlhu pravidelnými mesačnými splátkami po 26 eur, a to pod hrozbou straty výhody splátok v prípade nesplácania čo i len jednej splátky, súd povolil žalovanému splácať dlh v splátkach vo výške 26 eur mesačne až do úplného zaplatenia dlhu, počnúc právoplatnosťou rozsudku vždy k 15. dňu v mesiaci s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

20. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

21. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, žiadajúc odvolací súd, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietal, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, ktoré spočíva v nesprávnom posúdení úverovej zmluvy, keď ju neposúdil ako bezúročnú a bez poplatkov, v dôsledku čoho žalobcovi priznal zmluvný úrok aj po zosplatnení a zároveň neuznal námietku žalovaného o premlčaní žalobcom uplatneného nároku. Zmluva neobsahuje presný údaj o celkovej čiastke spojenej so zaplatením úveru a nesprávnu výšku RPMN. Nesprávna celková výška nákladov spojená so splatením úveru a následne nesprávny údaj o výške RPMN. Súčin mesačnej splátky a počtu splátok, teda $29 \times 72 = 2\,088$ eur, od ktorých je potrebné odpočítať 1 050 eur istinu, čo sa rovná 1 038 eur. v zmluve je celková výška nákladov je sumou 987,66 eura. Do pozornosti odvolacieho súdu dal rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/245/2017 z 8. novembra 2017, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 4Co/122/2018 z 28. júna 2018, v ktorých súd posúdil úverové zmluvy ako bezúročné a bez poplatkov a odvolací súd takéto rozhodnutie potvrdil ako vecne správne. V súvislosti s úrokovou sadzbou uviedol, že okresný súd posudzoval jej výšku podľa aktuálnych právnych predpisov a nie právnych predpisov účinných v čase podpisu zmluvy. Úroková sadzba vo výške 25,50 % je v rozpore s dobrými mravmi a poukázal na § 53 ods. 6 účinného v čase uzavretia zmluvy. Posledná zmena pred prijatím zákona č. 106/2014 Z. z. ktorým sa od 1. júna 2014 upravila výška odplaty pri poskytnutí peňažných prostriedkov bola vykonaná v súvislosti s prijatím zákona č. 129/2010 Z. z. Poukázal aj na dôvodovú správu k zákonu č. 129/2010 Z. z. k zneniu § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Ročná úroková sadzba v uvedenej výške je v rozpore s dobrými mravmi. Podľa priemerných úrokových mier z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny pre spotrebiteľské a ostatné úvery so splatnosťou nad 5 rokov v mesiaci 6/2012 bola vo výške 13,58 %. Zdôraznil, že neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Do pozornosti dal rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17Co/26/2015. Ustanovenie § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka nemožno vykladať tak, aby do odplaty obvykle požadovanej na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch sa zahŕňali aj údaje od tých subjektov finančného trhu, ktoré poskytujú neprimerané až úžernícke úroky. Pripustenie uvedenej možnosti nebolo vôľou zákonodarcu, preto pre účely zistenia výšky obvyklej odplaty sa musí vychádzať z údajov finančných inštitúcií poskytujúcich spotrebiteľské úvery za primerané odplaty riadiac sa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V súvislosti s aplikáciou dobrých mravov v kontexte odplaty za poskytnuté úvery poukázal na uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/112/2017 z 25. januára 2018. Zdôraznil, že vzhľadom k tomu, že zmluva o úvere neobsahuje správny údaj o úrokovej sadzbe, má za to, že ho neobsahuje vôbec, a teda je potrebné zmluvu o úvere posúdiť ako bezúročnú a bez poplatkov.

22. Pokiaľ ide o úroky z omeškania po zosplatnení poukázal na § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplýva, že pri omeškaní so splácaním pohľadávky veriteľ má nárok len na plnenia, ktoré mu uvedené ustanovenie priznáva. Má teda právo požadovať vrátenie úveru alebo jeho nesplatenú časť a úroky z omeškania. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obo 143/1998, v ktorom konštatoval, že úroky z poskytnutých finančných prostriedkov (zmluvné úroky) patria veriteľovi iba do splatnosti dlhu, prípadne splatnosti jednotlivých splátok. Keďže § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ako aj § 369 a § 369d Obchodného zákonníka predstavujú kogentné ustanovenia, neprichádza do úvahy

iný výklad ako ten, že veriteľ má nárok po zosplatnení úveru len na zákonný úrok z omeškania. Záverom poukázal na § 103 Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplýva, že premlčacia doba je potrebné počítať od zročnosti neuhradenej splátky, pre omeškanie s ktorou žalobca pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti. Ak žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru k 16. 05. 2014, premlčacia doba treba počítať od zročnosti niektorej z neuhradených splátok zročných pred 16. 05. 2014. Na podporu svojich tvrdení poukázal na judikatúru v obdobných veciach. Vzhľadom k uvedenému je nárok žalobcu premlčaný v celom rozsahu.

23. K odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne. Poznamenal, že čo sa týka celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, tak celkovú čiastku úveru (celkovú výšku nákladov) tvorí súčet výšky úveru a celkových nákladov spojených s úverom, pričom o tejto skutočnosti bol žalovaný oboznámený v zmluve v časti 3. Údaj o výške poskytnutého úveru ako aj celkovej výške nákladov zmluva o úvere obsahuje, pričom takýto výklad žalovaného je šikanóznym uplatňovaním práva a prílišným formalizmom. Opätovne poukázal na Rozsudok SÚDNEHO DVORA (tretia komora) z 9. novembra 2016, sp. zn. C-42/15, týkajúci sa výkladu článku 1, článku 3 písm. m), článku 10 ods. 1 a 2, článku 22 ods. 1 a článku 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (Ú. v. EÚ L 133, 2008, s. 66), podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou Home Credit Slovakia, a.s., a T. J. vo veci návrhu na zaplatenie zostávajúcich dlžných súm z úveru, ktorý jej táto spoločnosť poskytla a s ktorého splácaním je v omeškaní. Zároveň bol žalovaný na uvedenú skutočnosť upozornený priamo v zmluve o úvere pod dojednanými parametrami úveru (článok 3, bod 3.1 zmluvy o úvere).

24. Žalobca súdu zaslal listinu s výpočtom RPMN, ktorý je vypočítaný podľa vzorca uvedeného v prílohe zákona o spotrebiteľských úveroch. Vzorec výpočtu RPMN žalobcovi, resp. jeho právneho predchodcovi, do kalkulačky implementoval externý dodávateľ, ktorý garantuje správnosť výpočtu RPMN. Opätovne poukázal na výpočet a výšku jednotlivých splátok. Celková výška nákladov a hodnota RPMN bola vypočítaná správne. V súvislosti so zosplatnením úveru konštatoval, že zosplatnenie úveru vo svojej podstate znamená zmenu termínu splatnosti všetkých nesplatených splátok, na ktoré má veriteľ nárok. Z § 565 je zrejmé, že v danom prípade žalobca neodstúpil od zmluvy, ale prišlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, čo predstavuje stratu výhody splátok pre dlžníka, nie však zánik, resp. zrušenie samotnej zmluvy. Vzhľadom k tomu, že zo strany žalovaného došlo k podstatnému porušeniu zmluvných povinností, vyhlásil žalobca úver za predčasne splatný v súlade s Obchodnými podmienkami. Do pozornosti odvolacieho súdu dal rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 33 Odo/1630/2005. Na základe vyššie uvedeného nedošlo k zániku zmluvy odstúpením, ale zmluva je naďalej platná a účinná, avšak žalovaný svojím konaním, resp. nekonaním stratil výhodu splátok, na základe čoho si žalobca uplatňuje svoje práva na súde. Navyše, vyhlásením predčasnej splatnosti úveru sa premlčuje celý úverový vzťah naraz, tzn. v jednotnej premlčacej dobe, a to odo dňa vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru.

25. V zmysle § 3a ods. 1 Nariadenia Vlády Slovenskej republiky, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka č. 87/1995 Z. z., platného a účinného v rozhodnom období, predstavovala priemerná hodnota RPMN výšku 26,58 %, pričom maximálna výška ročnej percentuálnej miery nákladov predstavovala 36,58 % (26,58 + 10), pričom hodnota RPMN poskytnutého úveru predstavovala 28,70 %. Z uvedeného vyplýva, že pre daný úver bola výška odplaty primeraná a výška zmluvnej úrokovej sadzby nemôže byť neprimeraná. Poukázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 26. apríla 2012, sp. zn. 5Cdo/26/2011. Z uvedeného vyplýva, že neprimeraným zmluvným úrokom by bol taký úrok, ktorý by štvornásobne až päť a pol násobne prevyšoval obvyklú úrokovú sadzbu, čo ale nie je tento prípad.

26. K vyjadreniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný. Úvodom poukázal na § 4 ods. 1 písm. g/ a h/ ZoSU a dodal, že žalobca vo svojom vyjadrení uvádza, že RPMN je uvedená v súlade so zákonom, pretože právny predchodca žalobcu oznamuje výšku poslednej splátky pred splatením úveru. Ďalej poukázal na § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka a dodal, že prostriedky procesného útoku žalobcu, podľa ktorého posledná mesačná splátka bude oznámená pred splatením úveru, zakladajú neplatnosť zmluvy o úvere v časti mesačnej splátky, ktorá je v zmluve jednoznačne uvedená vo výške 29 eur. Zmluva vôbec neobsahuje reprezentatívny príklad výpočtu RPMN, preto argumenty žalobcu sú bez právneho významu. Zmluva neobsahuje presný údaj o celkovej čiastke spojenej so zaplatením úveru,

čo má za následok nesprávnu výšku RPMN. V súvislosti s plynutím premlčacej doby poukázal na § 103 Občianskeho zákonníka, z ktorého jednoznačne vyplýva, že premlčacia doba nezačína plynúť po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, ale začína plynúť od zročnosti neuhradenej splátky, pre ktorú bola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru. V tomto smere poukázal na uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/13/2019 z dňa 29. januára 2019, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6Co/44/2018 z 14. augusta 2018 a rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/35/2015 z 25. januára 2016. Pokiaľ teda z vyhlásenia o mimoriadnej splatnosti úveru z 16. 05. 2014 nevyplýva, jednoznačne pre omeškanie s ktorou mesačnou splátkou bola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, premlčaciu dobu zosplateného dlhu treba počítat' od zročnosti splátky zročnej bezprostredne pred zosplatením úveru. Z uvedeného dôvodu premlčacia doba zosplateného dlhu začala plynúť dňa 10. 05. 2014 a uplynula 10. 05. 2017, keďže žalobný návrh bol doručený súdu až dňa 19. 05. 2017, žalobcom uplatnený nárok je premlčaný v celom rozsahu.

27. Pokiaľ ide o ročnú úrokovú sadzbu vo výške 25,50 %, táto je v rozpore s dobrými mravmi. Podľa priemerných úrokových mier z ÚVEROV poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny pre spotrebiteľské a ostatné úvery zo splatnosťou nad 5 rokov v mesiaci 6/2012 bola vo výške 13,58 %. Keďže úroková sadzba vo výške 25,50 % prevyšuje priemernú úrokovú sadzbu o viac ako 20 %, ide o neprimeranú úrokovú sadzbu, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 z 31. júla 2007). Dohodnutá úroková sadzba v uvedenej zmluve prevyšuje obvyklú úrokovú mieru o viac ako 20 %, preto je neplatná pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Uvedený právny názor potvrdil Krajský súd Prešov vo svojom rozhodnutí sp. zn. 19Co/139/2018 z 13. decembra 2018. Záverom si uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

28. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou stranou v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 CSP § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) za splnenie povinnosti ustanovenej v § 219 ods. 3 CSP, a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je nedôvodné v časti výroku I. o povinnosti zaplatiť žalobcovi dlžnú istinu v mesačných splátkach, preto v tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil a odvolanie je čiastočne dôvodné v rozsahu výroku I. v časti povinnosti zaplatiť žalobcovi zmluvné úroky a úroky z omeškania a v časti výroku III. o trovách, preto rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti zrušil (§ 389 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

29. Podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

30. Ustanovením § 387 ods. 2 CSP je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie a to po skutkovej ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvej inštancie, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvej inštancie, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvej inštancie. Odvolací súd musí odpovedať na podstatné a právne dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody.

31. Odvolací súd preskúmajúc dôvodnosť podaného odvolania žalovaného vychádzajúc pritom z obsahu súdneho spisu a konania, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo, dospel k jednoznačnému záveru, že odvolanie žalovaného je čiastočne dôvodné, a to pokiaľ ide o príslušenstvo dlžnej istiny a úroky z omeškania, ktoré súd prvej inštancie žalobcovi priznal, a teda v tej časti žalobe vyhovel. Odvolací súd sa v uvedenej časti s rozhodnutím súdu prvej inštancie nestotožňuje. Pokiaľ však

ide o nárok žalobcu na zaplatenie dlžnej istiny, v tejto časti odvolací súd zdieľa názor súdu prvej inštancie, a teda, že žalobca si uvedený nárok žalobou podanou na súde prvej inštancie uplatnil dôvodne.

32. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (ktoré účastník môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. Ustanovenie § 379 CSP vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy. V zmysle § 380 ods. 2 CSP na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, prihliadne odvolací súd, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené.

33. Rozsah odvolania predstavujú napadnuté výroky rozhodnutia súdu prvej inštancie, dôvody odvolania sú námietky uvedené odvolateľom podľa ustanovení § 365 a 366 CSP. Odvolací súd je tiež viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní. Odvolací súd však nie je viazaný odvolacím návrhom, t.j. petitom odvolania. Odvolací súd teda pri svojom rozhodovaní môže napríklad rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť, aj keď sa navrhuje jeho zmena, alebo ho zmeniť, keď sa navrhuje jeho zrušenie. Odvolací súd je vždy viazaný kvantitatívnou stránkou odvolania (teda rozsahom a dôvodmi odvolania s výnimkami podľa § 379 CSP), nie je však viazaný kvalitatívnou stránkou odvolania (teda odvolacím petitom).

34. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bola dňa 06. 06. 2012 uzavretá Zmluva o úvere č. 4574686687, na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 1 050 eur. Žalovaný sa zaviazal vrátiť poskytnutý úver v 72 mesačných splátkach vo výške 29 eur. V konaní nebolo sporné, že žalovaný porušil zmluvne dohodnuté podmienky, keď dojednané mesačné splátky neuhrádzal riadne a včas, čo viedlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti celého úveru, ktorý sa stal splatný v celom rozsahu k 16. 05. 2014. Žalobca vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy 1 413,49 eura v lehote 10 kalendárnych dní od doručenia výzvy. Zostatok úveru vyčíslil žalobca dlžnú istinu vo výške 1 019,47 eura. K dlžnej istine si uplatnil úroky a úroky z omeškania vyčíslené k 31. 03. 2017 vo výške 1 108,98 eura, úroky vo výške 25,50 % ročne zo sumy 1 019,47 eura od 01. 04. 2017 do zaplatenia a úroky z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 1 019,47 eura od 01. 04. 2017 do zaplatenia. Z listinných dôkazov vykonaných v rámci dokazovania pred súdom prvej inštancie jednoznačne vyplýva, že žalovanému bol úver vyplatený v zmysle dohodnutej zmluvy, ktorú žalovaný na znak súhlasu s ňou podpísal a tomu nasvedčuje aj skutočnosť, že žalovaný úver spočiatku riadne splácal. Žalovaný nespochybnil teda podstatné skutočnosti v súvislosti s posúdením dôvodnosti žalobcom uplatneného nároku v časti istiny (že by mu bol úver právnym predchodcom poskytnutý a rovnako tak nespochybnil, že by tento úver prestal platiť formou úhrady mesačných splátok). Spochybňoval výlučne priznanie úrokov a úrokov z omeškania žalobcovi, keď opakovane v konaní poukazoval na to, že by mal byť úver považovaný za bezúročný a bez poplatkov z dôvodu absencie podstatných náležitostí úverovej zmluvy, ktoré sú vyžadované zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Predmetnú zmluvu správne súd prvej inštancie posudzoval ako spotrebiteľskú zmluvu. Vzhľadom k tomu, že stranami nebola spochybňovaná výška dlžnej istiny, súd prvej inštancie a rovnako tak aj odvolací súd mal za preukázané, že v tejto časti je žaloba dôvodná, čo viedlo odvolací súd k potvrdeniu vecnej správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie v uvedenej časti, teda v časti vyhovenia žalobe a uloženia povinnosti žalovanému uhradiť žalobcovi dlžnú istinu vo výške 1 019,47 eura, a to v pravidelných mesačných splátkach vo výške 26 eur. Pokiaľ ide o námietku premlčania vznesenú žalovaným, odvolací súd nevzhladol v tomto smere v právnom posúdení súdu prvej inštancie nedostatky, keď tento správne ustálil okamih začatia plynutia premlčacej doby, keď správne uviedol, že žalobca mohol uplatniť svoje právo na súde prvýkrát až 03. 06. 2017, pričom žaloba bola podaná na súde prvej inštancie dňa 19. 05. 2017, teda v premlčacej dobe. S poukazom na uvedené skutočnosti odvolací poznamenáva, že žalobca si svoj nárok uplatnil na súde riadne a včas a nemožno ho teda považovať za premlčaný.

35. Pokiaľ však ide o úroky (zmluvné) a úroky z omeškania, ktoré súd prvej inštancie žalobcovi priznal, odvolací súd dospel k inému záveru ako súd prvej inštancie. Skôr ako odvolací súd pristúpil k

preskúmaniu vecnej správnosti priznaných úrokov a úrokov z omeškania primárne považuje za potrebné poukázať na to, že žalobca v podaní označenom ako Vyjadrenie k výzve z 28. 06. 2018, ktoré bolo súdu prvej inštancie doručené 23. 08. 2018, v ktorej okrem iného žalobca uviedol v časti tohto podania bod XIV. že prišlo k zrejmej nesprávosti v písaní pri vyhotovovaní žalobného návrhu týkajúceho sa nároku na zmluvný úrok zo žalovanej sumy ako aj zákonný úrok z omeškania zo žalovanej sumy, pretože zmluvný úrok aj sankčný úrok z omeškania bol vyčíslený do dňa 31. 03. 2017, pričom žalobca si v žalobe uplatnil percentuálnym úrokom a úrokom z omeškania až odo dňa 25. 04. 2017 (deň nasledujúci po dni vyhotovenia listiny „Aktuálny stav úveru“), pričom percentuálny zmluvný úrok ako aj úrok z omeškania má byť správne uplatnený už od 01. 04. 2017 do zaplatenia. S poukazom na uvedené opravil petit žaloby v časti uplatňovaného percentuálne určeného úroku ako aj úroku z omeškania tak, že správne má petit žaloby znieť: Žalovaný je povinný v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 1 019,47 eura, úroky a úroky z omeškania vyčíslené k 31. 03. 2017 vo výške 1 108,98 eura, úroky vo výške 25,50 % p. a. zo sumy 1 019,47 eura od 01. 04. 2017 do zaplatenia a úroky z omeškania vo výške 5,25 % p. a. zo sumy 1 019,47 eura od 01. 04. 2017 do zaplatenia.

36. Podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

37. Podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

38. Podľa § 391 ods. 1 CSP, k odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

39. Podľa § 139 CSP, žalobca môže počas konania so súhlasom súdu meniť žalobu.

40. Podľa § 140 ods. 1 CSP, zmena žaloby je návrh, ktorým sa rozširuje uplatnené právo alebo sa uplatňuje iné právo.

41. Podľa § 140 ods. 2 CSP, zmenou žaloby je i podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe.

42. Podľa § 140 ods. 3 CSP, za zmenu žaloby sa nepovažuje úkon žalobcu, ktorým mení uplatnený nárok, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

43. Podľa § 141 CSP, ak zmena žaloby nastala pred jej doručením žalovanému, koná súd o zmenenej žalobe bez rozhodovania o pripustení zmeny žaloby okrem prípadu, keď súd rozhoduje podľa § 143 ods. 2.

44. Podľa § 142 ods. 1 CSP, o prípustnosti zmeny žaloby súd rozhodne spravidla na pojednávaní, na ktorom bola zmena navrhnutá, alebo na pojednávaní, ktoré nasleduje bezprostredne po tom, ako bola zmena žaloby uplatnená podaním mimo pojednávania.

45. Podľa § 142 ods. 2 CSP, uznesenie, ktorým súd pripustil zmenu žaloby, doručuje súd subjektom, ak neboli prítomné na pojednávaní, na ktorom nastala zmena, do vlastných rúk.

46. Podľa § 143 ods. 1 CSP, súd nepripustí zmenu žaloby, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom na konanie o zmenenej žalobe.

47. Podľa § 143 ods. 2 CSP, súd nepripustí zmenu žaloby ani vtedy, ak by na konanie o zmenenej žalobe bol vecne alebo kauzálny príslušný iný súd.

48. Podľa § 143 ods. 3 CSP, ak súd nepripustí zmenu žaloby, pokračuje v konaní o pôvodnej žalobe.

49. Zmena žaloby je prejavom dispozičnej zásady, ktorá je typická pre sporové konanie a umožňuje strane, aby modifikovala svoj žalobný návrh. Možnosť meniť žalobu však nie je absolútna a zákon ju obmedzuje najmä z dôvodov hospodárnosti a upravuje tak, aby nedochádzalo k jej zneužívaniu. Zmena žaloby prichádza do úvahy najmä žalobcom, avšak nie je vylúčené, že aj žalovaný zmení vzájomnú žalobu, ktorú podal voči žalobcovi. Zmena žaloby je dispozičný procesný úkon, nie prostriedok procesného útoku alebo obrany (komentár k § 149). Nová právna úprava v podstate precizuje inštitút zmeny žaloby a výslovne uvádza, čo je a čo nie je zmenou žaloby. Zároveň zákon určuje, dokedy je možné žalobu zmeniť.

50. Žalobu možno zmeniť počas konania. V rámci konania v prvej inštancii je zmena žaloby neprípustná v spotrebiteľských sporoch, avšak len v prípade, ak je spotrebiteľ na strane žalovaného (§ 294). Zákon ďalej výslovne neprípúšťa zmenu žaloby v odvolacom konaní (§ 371) a v dovolacom konaní (§ 438 ods. 2). Z uvedeného možno vysloviť záver, že zmena žaloby prichádza do úvahy len v rámci konania v prvej inštancii. Žalobca tak môže žalobu meniť do momentu vyhlásenia rozsudku vo veci samej (§ 219) alebo do momentu jeho vydania (kontumačný rozsudok, platobný rozkaz a pod.), ak sa rozsudok nevyhlasuje verejne.

51. Zákon v porovnaní s Občianskym súdnym poriadkom výslovne uvádza, čo sa rozumie pod zmenou žaloby. Závery judikatúry a právnej vedy sa tak dostali priamo do textu zákona. Zmena žaloby je návrh, ktorým sa rozširuje uplatnené právo (kvantitatívna zmena), návrh, ktorým sa uplatňuje iné právo (kvalitatívna zmena) a podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdných v žalobe. Za kvantitatívnu zmenu možno považovať rozšírenie žalobného návrhu (petitu). Žalobca teda požaduje viac, ako žiadal v pôvodnom návrhu. Ku kvantitatívnej zmene žaloby môže dôjsť buď bez zmeny v skutkovom stave (napr. preto, že žalobca sa až v tejto fáze konania rozhodol uplatniť si vyšší nárok), alebo ako dôsledok zmeny skutkového stavu. Za kvalitatívnu zmenu možno považovať takú zmenu v žalobnom návrhu (petite), že žalobca žiada niečo iné (napr. namiesto vydania veci sa domáha zaplataenia, ak sa napr. v priebehu konania zistí, že došlo k zničeniu veci, namiesto žiadosti určiť vlastnícke právo sa domáha vypratania nehnuteľnosti). Aj v prípade kvalitatívnej zmeny môže dôjsť súčasne k zmene v skutkovom stave. V prípade posledného prípadu zmeny žaloby žalobca opiera svoj nárok o nové skutočnosti, ktoré sú rozhodné pre uplatnený nárok. Nedochádza však k zmene žalobného petitu.

52. Ak súd pôvodnú žalobu protistrane ešte nedoručil, môže ju doručiť žalovanému spoločne so zmenenou žalobou a koná o zmenenej žalobe bez vydania rozhodnutia (uznesenia) o pripustení zmeny. Jedinou výnimkou bude situácia, ak by bol na konanie o zmenenej žalobe vecne alebo kauzálne príslušný iný súd. Vtedy súd musí o zmene rozhodnúť vždy, a to tak, že zmenu žaloby nepripustí.

53. Zákon preferuje rozhodovanie o zmene žaloby na pojednávaní. Z dikcie „spravidla“ možno vyvodiť možnosť súdu rozhodnúť o zmene žaloby aj mimo pojednávania. Zákon ustanovuje, že súd by mal o zmene žaloby rozhodnúť spravidla na pojednávaní, na ktorom bola zmena navrhnutá. Uznesenie o pripustení alebo nepripustení zmeny žaloby doručuje súd subjektom konania na pojednávaní. Ak strana na pojednávaní nebola prítomná alebo súd o zmene nerozhodol na pojednávaní, súd doručuje rozhodnutie subjektom konania prostredníctvom doručujúceho orgánu do vlastných rúk.

54. Podľa § 294 CSP, zmena žaloby sa v spotrebiteľských sporoch neprípúšťa, ak je žalovaným spotrebiteľ.

55. Do pozornosti súdu prvej inštancie odvolací súd dáva aj § 294 CSP. Protekcia spotrebiteľa, ktorá tvorí podstatu tohto ustanovenia, spočíva v tom, že žalovaný spotrebiteľ si môže byť istý predmetom sporu po celú dobu a sčasti aj v jeho ochrane pred podávaním neodôvodnených žalôb dodávateľom. Žalobca si musí vopred uvážiť predmet sporu predtým, ako podá žalobu, pretože neskôr ju nebude môcť zmeniť, ale len vziať späť. Ak je žalovaným spotrebiteľ, podľa § 294 v spojení s § 140 CSP sa v spotrebiteľských sporoch neprípúšťa návrh, ktorým sa rozširuje uplatnené právo alebo sa uplatňuje iné právo a podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdných v žalobe.

56. Úkon žalobcu, ktorým mení uplatnený nárok, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, sa nepovažuje za zmenu žaloby, a preto je v spotrebiteľských sporoch prípustný. Za zmenu žaloby sa nepovažuje požadovanie ďalšieho príslušenstva vyplývajúceho z pôvodne uplatneného nároku, oprava chýb v písaní a pod. Zmena žaloby je neprípustná bez ohľadu na

to, v ktorom časovom okamihu nastala, a to aj v prípade, ak zmena žaloby nastala pred jej doručením žalovanému. Ustanovenie § 141 sa teda nepoužije.

57. Ak je žalovaným spotrebiteľ, zmena žaloby v spotrebiteľských sporoch je vylúčená ex lege, t. z. súdu nezostáva žiadny priestor na úvahu o pripustení, resp. nepripustení zmeny žaloby. Napriek tomu sa v zmysle požiadavky právnej istoty prikláňame k názoru, že ak je súdu doručená zmena žaloby, mal by rozhodnúť o jej neprípustnosti uznesením. Postupuje pri tom primerane podľa § 142 CSP. Ostatné dispozičné procesné úkony žalobcu v zmysle § 139 až 148 CSP (späťvzatie žaloby, vzájomná žaloba za podmienky § 293 ods. 2 CSP, so súhlasom žalovaného zmier) mu zostávajú zachované.

58. Odvolací súd zdôrazňuje, že súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 1 019,47 eura spolu s úrokmi a úrokmi z omeškania vyčíslenými ku dňu 31. 03. 2017 vo výške 1 108,98 eura, úrokmi vo výške 25,50 % ročne zo sumy 1 019,47 eura od 01. 04. 2017 do zaplataenia, úrokmi z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 1 019,47 eura od 01. 04. 2017 do zaplataenia, a to všetko v splátkach vo výške 26 eur mesačne až do úplného zaplataenia dlhu, počnúc právoplatnosťou rozsudku vždy k 15. dňu v mesiaci s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia. Uvedené nasvedčuje tomu, že súd prvej inštancie prihladol na vyššie uvedené podanie, v ktorom okrem iného žalobca zmenil žalobný petít, keďže súd prvej inštancie úroky a úroky z omeškania priznal už od 01. 04. 2017, a to aj napriek tomu, že podanou žalobou si tieto úroky uplatnil až od 25. 04. 2017. Žalobca síce uviedol, že ide o chybu v písaní, odvolací súd však konštatuje, že uvedené nemožno považovať za chybu v písaní, ale za zmenu žaloby, o ktorej bolo potrebné v zmysle vyššie citovaných ustanovení rozhodnúť, a to buď tak, že súd prvej inštancie zmenu žaloby pripustí, alebo nepripustí. Súd prvej inštancie uvedený nárok žalobcovi priznal bez toho, aby o zmene žaloby rozhodol a priznal tak žalobcovi viac, ako si žalobou uplatnil. Predmetný spor medzi žalobcom a žalovaným nie je prípadom, kedy by súd nebol viazaný žalobným návrhom.

59. Podľa § 216 ods. 1 CSP, súd môže prekročiť žalobný návrh a prisúdiť viac, než čoho sa strany domáhajú, iba vtedy, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

60. V zmysle procesnoprávnej úpravy platnej v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, mohol súd prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhali iba vtedy, ak z právneho predpisu vyplýval určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi stranami sporu (§ 216 ods. 2 CSP). Súd je teda viazaný žalobným návrhom žalobcu a môže prekročiť žalobný návrh a prisúdiť viac, než čoho sa strany domáhajú, iba vtedy, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu. Zo zásady viazanosti žalobným návrhom (tzv. zásada ne eat ultra petita partium) a z tzv. dispozičného princípu vyplýva, že žalobca v žalobnom návrhu vymedzuje predmet konania po skutkovej i právnej stránke, a týmto jeho vymedzením je súd v zásade viazaný; súd nemôže prekročiť žalobný návrh žalobcu a prisúdiť viac, než čoho sa domáha, resp. nemôže prisúdiť iné plnenie, než ktorého sa žalobca domáha. Výnimku zo zásady ne eat ultra petita partium pripúšťal Občiansky súdny poriadok iba v § 153 ods. 2 OSP, príp. mohol v spore zo spotrebiteľskej zmluvy aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná (§ 153 ods. 3 a 4 OSP). V predmetnej právnej veci však nejde o žiaden z týchto prípadov; súd prvej inštancie prisúdil žalobcovi viac ako sa žalobou domáhal, t.j. rozhodol nad rámec žalobného petítu (ultra petita), keď žalobcovi priznal úroky vo výške 25,50 % ročne zo sumy 1 019,47 eura od 01. 04. 2017 do zaplataenia a úroky z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 1 019,47 eura od 01. 04. 2017 do zaplataenia. Uvedená procesná vada súdu prvej inštancie je dôvodom, pre ktorý musí odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v tejto napadnutej časti zrušiť, pretože rozsudok vydaný v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považovaný za správny.

61. Súd prvej inštancie sa v ďalšom konaní vysporiada s uvedenými vadami, a teda vysporiada sa s návrhom na zmenu žaloby žalobcom a následne opätovne vo veci rozhodne tak, aby rozhodol o žalobnom návrhu žalobcu v súlade s rozhodnutím o zmene žaloby, a nie ultra petítum, t.j. v rozpore s uplatneným žalobným petítom.

62. V nadväznosti na zvyšnú časť žalobou priznaného nároku žalobcu, a to úrokov z úveru a úrokov z omeškania po zosplatení celého dlhu právnym predchodcom veriteľa odvolací súd považuje odvolanie žalovaného za dôvodné, keď odvolací súd dospel v tejto časti k odlišnému právnemu záveru ako súd

prvej inštancie. Preskúmaním spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie aj napriek dostatočnému a správne zisteniu skutkového stavu dospel k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci v dôsledku toho, že nesprávne aplikoval právnu normu na zistený skutkový stav, v dôsledku čoho dospel k nesprávnemu záveru v tom smere, že nárok žalobcu na zaplatenie úrokov z úveru aj po zosplatnení celého dlhu je dôvodný, v dôsledku čoho nesprávne vyhovel žalobe aj v tejto časti.

63. Nesprávnym právnym posúdením sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že odvolací súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval (citované z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 2 M Cdo 4/2009).

64. Pokiaľ ide o záver týkajúci sa nároku žalobcu na úroky a úroky z omeškania, ktoré súd prvej inštancie priznal žalobcovi aj po zosplatnení celého dlhu, odvolací súd poznamenáva, že i keď sporom dotknutá zmluva je zmluvou úverovou, na ktorú dopadá tretia časť Obchodného zákonníka, je tiež zmluvou spotrebiteľskou, na ktorú je potrebné aplikovať normy spotrebiteľského práva, Smernicu rady č. 93/13/EHS z 05. 04. 1993 a Zákon o ochrane spotrebiteľa ako lex specialis a všeobecnú úpravu obsiahnutú v § 52 a nasl. OZ o spotrebiteľských zmluvách. Nepochybne je totiž štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde žalobca vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaný je nepochybne spotrebiteľ, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, ktorý nemal možnosť jej predformovaný obsah ovplyvniť, a teda pri vzájomnej kontraktácii bola zjavná faktická nerovnosť medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Za danej situácie tak na právne vzťahy strán sporu je dôvodné použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka.

65. Za potrebné považuje odvolací súd uviesť, že v slovenskom právnom poriadku jestvuje duálna úprava záväzkov, pričom je potrebné rozlišovať ich občianskoprávnu a obchodnoprávnu úpravu. Vzťah týchto dvoch kódexov súkromného práva je vzťahom lex specialis ku lex generalis, pričom použitie Občianskeho zákonníka je subsidiárne - právne vzťahy podriadené režimu Obchodného zákonníka sa budú riadiť Občianskym zákonníkom v tých otázkach, ktoré Obchodný zákonník neupravuje (§ 1 ods. 2 Obchodného zákonníka).

66. Odvolací súd zdôrazňuje, že pokiaľ veriteľ (v danom prípade žalobca, resp. právny predchodca žalobcu), pristúpil k tomu, že považuje celý dlh za splatný (tzv. zosplatnenie úveru), potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie už úrokov z úveru. Uvedené skutočnosti súd prvej inštancie posúdil nesprávne, avšak z dôvodu, že odvolací súd zrušuje napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v časti úrokov a úrokov z omeškania už z vyššie uvedených procesných nedostatkov, ktorých sa súd prvej inštancie dopustil, keď prihliadol na zmenu žaloby bez toho, aby o nej rozhodol, čo sa následne prejavilo v jeho rozhodnutí, keď viazaný rozsahom žalobného návrhu rozhodol ultra petitem, považuje odvolací súd za potrebné upriamiť na toto nesprávne právne posúdenie už v predmetnom zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu. K uvedenému dospel odvolací súd z dôvodu, aby v súlade so zásadou rýchlosti a hospodárnosti konania súd prvej inštancie v ďalšom konaní zohľadnil právny názor odvolacieho súdu ohľadom priznávania nároku na zmluvné úroky pre prípad, keď príde k zosplatneniu úveru zo strany veriteľa. Odvolací súd zastáva v súlade s uvedeným jednoznačný názor v tom smere, že v prípade rozhodnutia veriteľa pristúpiť k predčasnej splatnosti úveru (odvolací súd za predpokladu, že si možnosť zosplatnenia v zmluve zmluvné strany dohodnú nespochybňuje právo veriteľa takto učiniť), veriteľovi už nepatria úroky z úveru za čas po splatnosti celého úveru, pokiaľ tu nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. K tomu bližšie rozhodnutie odvolacieho senátu Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5Co/25/207 zo dňa 31. januára 2018.

67. Veriteľ v konaní opakovane poukazoval na to, že má nárok na úroky z úveru ako aj na úroky z omeškania, pričom ich súbeh nie je právnou úpravou vylúčený. Zdôraznil, že neprišlo k zmene záväzku medzi ním, resp. jeho právnym predchodcom, prišlo len k zmene spôsobu úhrady poskytnutého úveru. Úver naďalej trvá, avšak žalovaný ako spotrebiteľ stratil výhodu splácať poskytnutý úver v splátkach z dôvodu porušenia svojej povinnosti uhrádzať splátky riadne a včas. Odvolací súd však uvedený názor žalobcu nezdieľa a konštatuje, že úroky z úveru je nárok, ktorý by žalobcovi patril v prípade,

ak by zostal zachovaný taký stav, ako bol dojednaný v úverovej zmluve, teda že veriteľ aj spotrebiteľ budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve. Keďže v dôsledku rozhodnutia právneho predchodcu veriteľa prišlo k zmene uvedeného stavu, prišlo aj k zmene záväzku, ktorá nastala omeškaním spotrebiteľa a súčasne predčasným zosplatením úveru zo strany veriteľa.

68. Predčasné zosplatenie úveru predstavuje jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové okamžité vrátenie celej požičanej istiny, kým dohodnutý úrok predstavuje cenu, za ktorú veriteľ poskytuje dlžníkovi istinu k dispozícii. Tento zisk predstavuje práve dohodnutý úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Takýto úrok predstavuje kapitalizovanú odplatu za celé obdobie postupného splácania úveru v splátkach. Pri predčasnom a mimoriadnom zosplatení úveru vzniká veriteľovi nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov, kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. Teda zosplatením úveru nastáva stav, keď veriteľ má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, s ktorou môže disponovať. Tým teda stráca nárok veriteľ na úroky za požičané peňažné prostriedky od spotrebiteľa. Ak teda spotrebiteľ už nemá právny titul na peňažné prostriedky u seba tieto užívať, niet dôvodu už na to, aby veriteľ požadoval od neho úroky, ktoré by mu patrili, ak by si spotrebiteľ mal právo držby finančných prostriedkov, inak by nastal nespravodlivý a ústavne nekonformný stav pre spotrebiteľa, ktorý by bol vystavený sankciám vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej mal nárok na úroky zo zmluvy. Išlo by teda o stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by mal nárok na dohodnuté úroky, ako keby k zmene záväzku nedošlo. Spotrebiteľ by nemal žiadne garantované práva, ktoré by mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolané zmenou záväzku. Navyše by došlo k hrubej nadvláde veriteľa, ak by bol tento nečinný pri vymáhaní svojej pohľadávky a odplatné úroky by si nárokoval aj pri svojej potencionálnej nečinnosti. Takéto správanie dodávateľa nemôže byť podporované a požívať právnu ochranu.

69. Odvolací súd poznamenáva, že aj v prípade akejkoľvek dohody, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania, prípadne ďalších sankciách, platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie úveru do splatenia úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, a to v neprospech spotrebiteľa. Takéto zmluvné dojednanie predstavuje značné zhoršenie postavenia spotrebiteľa, čo je v rozpore s kogentnými ustanoveniami spotrebiteľského práva, ktorého hlavným účelom je chrániť spotrebiteľa. Záver, ku ktorému dospel súd prvej inštancie ohľadom opodstatnenosti žalobného návrhu v časti úrokov z úveru po zosplatení neprimerane zvýhodňuje veriteľa a na strane druhej ide o nadmerné navýšenie dľhu oproti výške úveru pre spotrebiteľa. Podľa odvolacieho súdu je nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne dojednal s dodávateľom, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne. Vzhľadom k uvedenému odvolací súd nepovažuje názor súdu prvej inštancie ohľadom priznania úrokov z úveru po zosplatení celého dľhu sa správny a na uvedené skutočnosti prihliadne v ďalšom konaní.

70. Pokiaľ odvolací súd vráti vec súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie, v odôvodnení rozhodnutia je povinný uviesť aj to, ako má súd prvej inštancie vo veci ďalej postupovať. Súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 1 CSP). Odvolací súd teda musí jasne vysvetliť a odôvodniť, prečo bolo napadnuté rozhodnutie zrušené, aké úvahy ho k tomu viedli a aké dôsledky z toho pre nové rozhodnutie súdu prvej inštancie vyplývajú. Právny názor odvolacieho súdu je záväzný v otázkach právnych aj skutkových. Viazanosť právnym názorom odvolacieho súdu sa vzťahuje len na ten skutkový stav, z ktorého vychádza rozhodnutie súdu prvej inštancie a z ktorého vychádzal aj odvolací súd, keď uviedol, ako ďalej postupovať.

71. Záverom odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie v ďalšom konaní odstráni odvolacím súdom vytýkané nedostatky v procesnom postupe ako aj v právnom posúdení v zmysle vyššie uvedeného. Konkrétne sa súd prvej inštancie vysporiada s dispozičným návrhom žalobcu v podobe zmeny žaloby, o ktorej rozhodne v súlade s príslušnými ustanoveniami Civilného sporového poriadku majú pritom na zreteli, že predmetný spor bol posúdený súdom prvej inštancie ako spor spotrebiteľský. V nadväznosti na rozhodnutie, ktorým si súd prvej inštancie ustáli predmet konania opätovne v zrušujúcej časti posúdi dôvodnosť žalobcom uplatneného nároku na úroky z úveru a úroky z omeškania po zosplatení celého dľhu. Súd prvej inštancie svoje nové rozhodnutie odôvodnení v súlade s § 220 ods. 2 CSP, teda tak, aby bolo preskúmateľné aj v prípadnom odvolacom konaní.

72. O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v zmysle § 396 ods. 3 CSP.

73. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta Civilného sporového poriadku v spojení s § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).